

I. megoldás. A közegellenállási erő a sebesség négyzetével arányos:

$$(1) \quad F_k = -kv^2.$$

Tudjuk, hogy $v_0 = 40$ km/h sebességnél a kötelet $F_0 = -F_k(v_0) = 400$ N erő feszíti. Innen

$$(2) \quad k = F_0/v_0^2 = 3,24 \text{ kg/m.}$$

A kötél elengedése után a vízisíelőre csak a közegellenállási erő hat; mozgásegyenlete:

$$(3) \quad \begin{aligned} ma &= F_k = -kv^2, \\ m \cdot (dv/dt) &= kv^2. \end{aligned}$$

A kapott összefüggést így is írhatjuk:

$$\frac{d}{dt}(-1/v) = -k/m,$$

így integrálva:

$$(4) \quad -1/v = -(k/m)t + C_1,$$

ahol C_1 állandó. A C_1 konstans értékét abból a feltételből határozhatjuk meg, hogy $t = 0$ esetén a sebesség v_0 :

$$(5) \quad C_1 = -1/v_0.$$

Így a sebesség időfüggése:

$$(6) \quad v(t) = \frac{mv_0}{kv_0t + m}.$$

A vízisíelő t_1 ideig siklik a vízen a kötél elengedése után, addig, amíg sebessége nagyobb a $v_{min} = 10$ km/h értéknél. Eszerint

$$(7) \quad v_{min} = \frac{mv_0}{kv_0t_1 + m}, \quad \text{innen} \quad t_1 \frac{m}{kv_0} \cdot \frac{v_0 - v_{min}}{v_{min}} = 5,83 \text{ s.}$$

A (6) összefüggés ismeretében a 0-tól t_1 -ig terjedő időintervallum alatt megtett út:

$$(8) \quad s = \int_0^{t_1} v(t) dt = \int_0^{t_1} \frac{mv_0}{kv_0t + m} dt = \left[\frac{m}{k} \ln(kv_0t + m) \right]_0^{t_1} = \frac{m}{k} \ln \frac{kv_0t_1 + m}{m}.$$

t_1 és k értékét behelyettesítve a kért út:

$$(9) \quad s = (mv_0^2/F_0) \ln(v_0/v_{min}) = 30 \text{ m.}$$

Szalontai Zoltán (Törökszentmiklós, Bercsényi M. Gimn., III. o. t.)

II. megoldás. Lényegesen egyszerűbb a megoldás, ha a sebességet közvetlenül a (kötél elengedése után) megtett út függvényében vizsgáljuk. A közegellenállási erő Δs úton végzett munkája a vízisíelő kinetikus energiáját csökkenti:

$$\begin{aligned} -|F_k|\Delta s &= \Delta E_{kin} \\ -kv^2\Delta s &= (1/2)m\Delta v^2, \\ \Delta v^2/\Delta s &= -(2k/m)v^2. \end{aligned}$$

Ebből a $\Delta s \rightarrow 0$ határátmenettel a következőket kapjuk:

$$dv^2/ds = -(2k/m)v^2.$$

A nyert egyenletet így is írhatjuk:

$$\frac{d}{ds}(\ln v^2) = -2k/m,$$

integrálás után a következőt kapjuk:

$$v^2 = v_0^2 e^{-(2k/m)s},$$

ahol figyelembe vettük, hogy a kötél elengedésekor ($s = 0$) a sebesség értéke v_0 volt.

Négyzetgyököt vonva:

$$v = v_0 e^{-(k/m)s}.$$

A sielő addig marad a víz felett, míg v eléri v_{min} , értékét:

$$s = -(m/k) \ln(v_{min}/v_0) = (mv_0^2/F_0) \ln(v_0/v_{min}) = 30 \text{ m.}$$

Megjegyzés. A sebesség – út összefüggéshez közvetlenül a mozgásegyenletből is eljuthatunk:

$$\begin{aligned} ma &= -kv^2, \\ m(dv/dt) &= m(dv/ds)(ds/dt) = m(dv/ds)v = -kv^2, \\ \text{így } dv/ds &= -(k/m)v, \quad \text{ahonnan} \quad v = v_0 e^{-(k/m)s}. \end{aligned}$$

Keszthelyi Bettina (Bp., Apáczai Csere J. Gyak. Gimn., IV. o. t.)